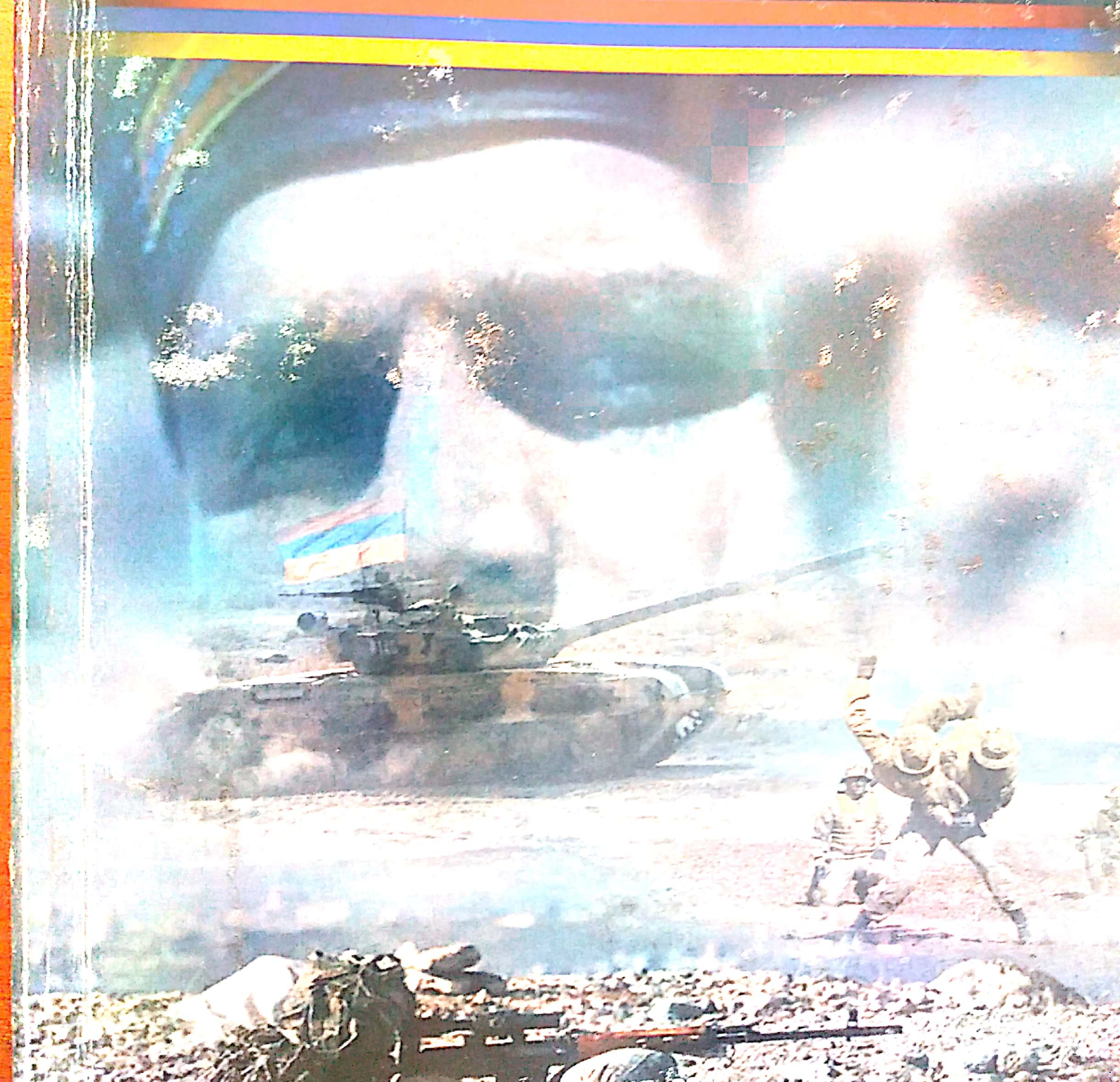

ԱՐԾՐՈՒՆ ԳՈԿԳԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԲԱՆԱԿԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐՐՈՐԴ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԱՐԾՐՈՒՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԲԱՆԱԿԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐՐՈՐԴ-
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

ՍԵՍՐՈՊ ԱՐԶ. ԱՇԽԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԾԱՐ

124

ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES

124

Signature of Mesrob Ashjian

ԵՐԵՎԱՆ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
2015

6721

ՀՏԴ 355(479.25)(091)

ԳՄԴ 68.49(52)

Հ 854

Հրատարակվում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական
խորհրդի որոշմամբ

Խմբագիր՝ պ.գ.դ., պրոֆեսոր Հ. Մ. Հարությունյան
Գրախոս՝ պ.գ.դ. Մ. Լ. Կարապետյան

Հովհաննիսյան Ա.

Հ 854 Բանակաշինությունը Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունում, Երևան,
Պատմության ինստիտուտ, 2015, 355 էջ:

Աշխատությունում ներկայացված Հայաստանի Երրորդ
Հանրապետության բանակաշինության, դրա կազմակերպչական ու
պատերազմական փուլերի մասին այս ուսումնասիրությունն այսօր ավելի
քան արդիական է: Ներկայումս, երբ սահմանային լարվածությունը ՀՀ և
ԼՂՀ սահմաններին կրկին վերաճում է պատերազմական
գործողությունների, նման խորքային ուսումնասիրությունները բուհական և
մասնագիտական շրջանակների համար չափազանց կարևոր են: Այս
աշխատությունը իրենից ներկայացնում է հեղինակի ատենախոսության և
թեմայի շուրջ այլ ուսումնասիրությունների հանրագումարը: Այստեղ
ներկայացված են փաստեր ու գնահատականներ, որոնք մեզանում հնչում
են առաջին անգամ:

ՀՏԴ 355(479.25)(091)

ԳՄԴ 68.49(52)

ISBN 978-9939-860-13-8

© ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2015

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	5
1. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ	16
1.1. Կանոնավոր բանակ ստեղծելու պատմական անհրաժեշտությունը և նրա կազմավորման գործընթացի մեկնարկը	16
1.2. Ինքնապաշտպանական ուժերի և ջոկատների վերակազմավորումը կանոնավոր բանակի	31
1.3. Զորատեսակների և բաժինների կազմավորումը	55
1.3.1. Մարտական գործողությունների ընթացքը և ավարտը	95
1.4. Բանակի կառուցվածքը և սպառազինությունը	143
1.5. Բանակաշինության շարունակականությունը, գորատեսակները և բաժինները	162
2. ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԵՎ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵԶՍՈՒՄ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԵՏ	203
2.1. Դաշտային հրամանատարների դերը սպայական կադրերի պատրաստման գործում	203
2.2. Խորհրդային զինվորականների ներգրավումը բանակաշինության գործում	205
2.3. Սպայական կադրերի պատրաստումը բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական հաստատություններում	207

2.4. Կադրերի պատրաստումը և որակավորումը արտերկրում.....	215
2.5 Սպայական կազմի նշանակման և կոչումների շնորհման համակարգը.....	220
2.6. Համագործակցությունը ԱՊՀ, ՀԱՊԿ և ՆԱՏՕ-ի հետ .	225
2.7. Համագործակցությունը Չինաստանի ու հարևան պետությունների հետ.....	243
3. ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՌԱԶՄԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԸ.....	245
3.1. Սպառազինման ընդհանուր քայլերը և ծրագրերը.....	251
3.2. Ռազմաարդյունաբերության ձեռքբերումները.....	260
3.3. Ադրբեջանական ՌՕՈւ-ն	273
3.4. Հրթիռահրետանային միջոցներ	294
3.5. Ջրահատեխնիկայի պոտենցիալը	300
3.6. Հիմնական արդյունքները	304
3.7 Հայկական բանակի հիմնարար բարեփոխումները. առաջարկներ.....	310
ՎԵՐՋԱԲԱՆ	318
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՍԿԶԲՆԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	337
ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	352

ԲԱՆԱԿԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐՐՈՐԴ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

Համակարգչային ձևավորումը՝ Ն. Բարթիկյան
Համակարգչային շարվածքը՝ Ա. Մարանգոզյան
Տպագրիչ՝ Լ. Սուրադյան

Ստորագրված է տպագրության 20.04.2015 թ.
Տպաքանակը՝ 200 օրինակ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA

ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24/4
РА, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan ave., 0019, Yerevan
<http://www.academhistory.am>